čímž zřetelně naznačuje, že žalovaný L. f. jest již od 9. května 1929 s placením v prodlení — zamítl právem odvolací soud žalobu jako předčasnou, ježto v době podání žaloby neuplynula ještě ani lhůta stanovená k zúčtování v § 24, odst. 1, čís. 2 zák. čís. 221/1925 Sb. z. a n. čtvrtletně pozadu, kterou bylo časově odsunuto plnění žalovaného L. f. za dodaná léčiva, i jeho prodlení a tím i žalobcův nárok úrokový, a odvol. soud správně dovodil, že žalovaný L. f. byl oprávněn vrátiti žalobci předčasně předložený účet. Nepředložil-li však později žalobce ani po uplynutí čtvrtletí svůj účet znova, oddálil tím jeho úpravu a schválení představenstvem ústředního sboru, aby mohl býti vyplacen (§ 24 zák.), a nemůže dříve jeho zaplacení požadovati, pokud sám nevyhoví ustanovení § 24 zákona, čís. 221/1925 Sb. z. a n. a proto nebylo lze tu použíti ani ustanovení § 406 c. ř. s.

Posuzuje-li se věc s tohoto právního hlediska, nebylo třeba pro rozhodnutí o otázce předčasnosti žaloby zabývati se dalšími otázkami v dovolání rozbíranými, zda totiž žalovaný fond jest stranou požívající úlev při odběru léčiv po rozumu § 7 zákona ze dne 18. prosince 1906, čís. 5 ř. z. z roku 1907 a pozdějších vládních nařízení tento zákonný předpis provádějících, a výkladem významu »sleva (Nachlaß)« v § 7 zákona, č. 5/1906 ř. z., pro něž ostatně ani v řízení v prvé stolici nebyly učiněny skutkové přednesy.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 22. prosince 1931, č. j. Rv I 1060/30. Dr. Koutník.

LITERÁRNÍ ZPRÁVY.

Řády konkursní, vyrovnací a odpůrčí. Písemnictví o našem — československém — právním řádě a jednotlivých jeho zákonech není již tak chudé, jak bylo v prvních letech popřevratových, kdy ostatně komentátoři mohli přinášeti v českém rouše zákony sice formálně nového státu, obsahově a také svým autentickým zněním však cizí — bývalé monarchie. Několik velkých zákonů ze sklonku prvého desitiletí republiky a z doby novější, vydaných již v jazyce státním a zákonodárcem Československé republiky, zavdalo podnět k vzniku několika sbírek komentovaných textů zákonů. Na okolnost tuto upozorňujeme proto, abychom ukázali, že naše právnická literatura jest již na této výši, že máme týž zákon zpracován od několika právnických spisovatelů.

Právě vyšlé tři komentáře řádů konkursních, vyrovnacích a odpůrčích jsou podány třemi různými autory, jichž osobnosti nám již ukazují, z kterých tří různých hledisek byly zpracovány.

Univ. prof. Dr. Václav Hora vydal svůj komentář jako XIX. svazek největší současné sbírky: Komentované zákony Česko-

slovenské republiky, vydávané »Čsl. Kompasem«, Praha 1931, stran (včetně rejstříků) 446, cena Kč 72·—.

Dr. Jaroslav Voska, ministerský rada v ministerstvu spravedlnosti uveřejnil svůj komentář jako první svazek nově založené »Právnické knihovny«, vydávané Právnickým knihkupectvím a nakladatelstvím, Linhart a Pekárek, Praha 1931, stran 744, cena Kč 75·—.

Dr. Jul. Karmán, ministerský rada v ministerstvu unifikací, vydal svůj komentář jako první svazek nové »Knihovny zákonů rep. Čsl.«, nákladem právnického nakladatelství dra V. Tomsy, Praha 1931, stran 479, cena Kč 50·—.

Již v zevní úpravě se komentáře od sebe liší.

Hora volil již v dřívějších svých komentářích osvědčený způsob, uváděje veškeren text v souvislosti za sebou bez odkazů pod čáru. Za každým § následují petitem poznámky a výklad zákonného textu s připojením doplňujících a korespondujících norem. Poznámky jsou sice stručné, ale velice obsažné a vyčerpávají všechny související otázky. Pak teprve následuje judikatura zevně odlišná od ostatního tisku petitem, rozděleným ve dva sloupce. Souvislého doprovodu textu zákona důvodovou zprávou spisovatel na rozdíl od jiných neuvádí, nýbrž jen všeobecné poznámky v úvodní stati a pak na příslušných místech ve svých poznámkách. Tím získává komentář velice na své praktické upotřebitelnosti jako stručná a jasná informativní příručka, takže čtenář nalézá bez obsáhlého studia hned vše, co k správnému pochopení a výkladu dotyčného zákonného ustanovení potřebuje. Takto může věc podati jedině dokonalý odborník teoretický, ovládající judikaturu i literaturu celého oboru procesních disciplin. Dokonalé ovládání látky umožnilo autorovi připojení nesmírně cenných poznámek o rozdílech mezi novým a starým právem. Ty budou v prvých dobách používání zákona nejdůležitější pomůckou pro uvedení zákona v život. Stejně velkou důležitost pro výklad zákona mají kritické poznámky autorovy, které ukazují, kolika nepřesností a nedůsledností se zákonodárce dopustil (na příklad u §§ 2, 4, 23, 30, 34, 49 konk. ř., §§ 64, 65 vyr. ř. a j.). Ježto novým řádům byly vzorem konkursní, vyrovnací a odpůrčí řády kdysi rakouské, zpracoval spisovatel též dosavadní judikaturu, připojiv ji k příslušným ustanovením, pokud ovšem nepozbyla novou úpravou významu. V dodatcích jsou připojena prováděcí nařízení a ustanovení poplatková podle stavu posledního zákonodárství a konečně srovnávací tabulka §§ starých a nových řádů.

Voskův komentář uvádí za textem každého § tučně vytištěným ciferné označení korespondujících předpisů dosavadního práva obou právních oblastí. Nato následuje autorův komentář tištěný garmondem. Tím lze částečně vysvětliti nepoměrně velký rozsah knihy proti druhým dvěma komentářům; spis však takto poněkud trpí na své praktické upotřebitelnosti, neboť orientace jest v něm nesnadnější. Pokud se cituje důvodová zpráva nebo text nějaké

normy, děje se tak z pravidla petitem. Judikatura jest uvedena u každého § pod čarou petitem. Sebrání materiálií jest obsáhlé a spisovatel shromáždil velice cenný materiál, který bude jistě vítanou pomůckou těm, kdož budou chtíti obšírně studovati některé speciální otázky. Také připojení důvodů, které vedly ke změně dosavadního práva, nebo k zamítnutí některých pozměňujících návrhů, může býti pomůckou pro výklad zákonných ustanovení. Komentář pak uvádí předpisy prováděcí včetně výnosů ministerstva spravedlnosti, ustanovení poplatková a srovnávací tabulku starých a nových předpisů.

K a r m á n o v a kniha jest velice pěkně vypravena graficky a uvádí vždy za textem zákona polotučně vytištěným příslušný výňatek z důvodové zprávy kursivou, pak následuje — garmondem tištěný — souvislý a velice stručný komentář autorův s citací příslušných textů souvisejících norem a konečně petitem ve dva sloupce rozdělená judikatura. Vše to jest uvedeno za sebou v textu, pod čarou jsou místy poznámky ke všem těmto částem textu. Spisovatelův komentář jest psán ve formě soustavného výkladu přehledně na odstavce rozděleného, při čemž jest však hlavní zřetel k právu dosud v oblasti slovenské platnému. V dodatcích jsou kromě prováděcích nařízení, poplatků a srovnávací tabulky, uvedeny také některé vzorce podání a soudních usnesení.

Ve výkladu jednotlivých ustanovení se autoři při některých ustanoveních neshodují, při některých se shodují. Tak na příklad pochybné ustanovení § 2, odst. 2. konk. ř. o trvání právních účinků prohlášením konkursu vykládá H o r a tak, že k zachování těchto účinků ode dne zahájení vyrovnacího řízení stačí, byl-li po zastavení vyrovnacího řízení uvalen konkurs na návrh podaný v 15denní lhůtě po zastavení vyrovnání. Při tom nemusí se uvalení konkursu státi ještě v oné 15denní lhůtě, ačkoliv toto ustanovení zákona v souvislosti s ustanovením § 65, odst. 3. vyr. ř. a § 49, č. 1 konk. ř. by mohlo nasvědčovati také tomu, že podmínkou trvání účinků prohlášení konkursu jest, aby konkurs ještě v 15denní lhůtě byl skutečně prohlášen. Souhlasně uvádí V o s k a, že nevadí, dojde-li v tomto případě k prohlášení konkursu třeba až po uplynutí 15denní lhůty. K a r m á n se touto otázkou ve svých poznámkách nezabývá.

V otázce právní subjektivity konkursní podstaty § 3 konk. řádu hájí H o r a i K a r m á n stanovisko, že konkursní podstata není právním subjektem, nýbrž že podmětem jmění zůstává úpadce. Naproti tomu v rozhodnutí č. 4181 Sb. z. a n. bylo vysloveno, že úpadková podstata není týmž právním podmětem jako úpadce. V o s k a otázku právní subjektivity přímo neřeší, praví pouze, že úpadce zůstává vlastníkem a oprávněným.

»Právní jednání« v § 4 konk. ř. má se podle souhlasného mínění autorů vykládati jako »Rechtshandlungen« v § 3 rak. konk. ř., jenomže H o r a správně poukazuje na to, že posléze uvedený pojem je daleko širší a zahrnuje v sobě veškeré »právní úkony«, kdežto pro pojem »právního jednání« používá rak. konk. ř. výrazu

»Rechtsgeschäft«. K a r m á n srovnává použití obou těchto výrazů v §§ 3, 21, 28 rak. konk. ř., V o s k a tento rozdíl obou termínů neuvádí a má za to, že nový zákon, jak plyne z důvodové zprávy, nezavedl v tomto směru nijakou změnu.

Ve sporech proti správci podstaty podle § 7 (2) konk. ř. jest podle H o r y správce podstaty sám stranou ve sporu, nikoliv snad jen zástupcem úpadcovým, který tu nemá vůbec způsobilosti býti stranou ve sporu. V o s k a nerozlišuje, uváděje, že úpadce jest v těchto sporech jen procesně nezpůsobilý.

Spory ve smyslu § 8 konk. ř. jsou podle V o s k y spory o práva soukromá (civilní procesy) před soudy řádnými, mimořádnými a rozhodčími. H o r a uvádí jen spory před soudy, nikoli jiná řízení (exek., správní, nesp.), čímž tedy uvádí totéž co Voska, ačkoliv výslovně se o sporech před rozsudími nezmiňuje. Otázka přerušení sporu před rozhodci (§ 577 c. ř. s.) jest velice zajímavá. Spory tyto se zcela nepochybně přerušují, neboť jsou občanskými právními věcmi ve smyslu § 1 jur. n., avšak pokračovati v nich osoby v § 8 (2) konk. ř. uvedené nemohou bez dalšího jako ve sporech před soudy řádnými, neboť před zahájením jednání před rozhodci musí strana do sporu vstupující se svým sporovým odpůrcem uzavříti písemnou smlouvu o rozsudím (§ 577 c. ř. s.). Neprohlásí-li však správce konk. podstaty, že chce nebo nechce vstoupiti do sporu, nelze v něm pokračovati, neboť rozhodčí soud nemůže správce konk. podstaty vyzvati podle § 9 (2) konk. ř. k příslušnému prohlášení s následky tam uvednými a úpadce sám nemaje způsobilosti býti stranou sporu a pozbyv disposice předmětem sporu (§ 577 c. ř. s.) nemůže sám ve sporu pokračovati.

K ustanovení § 51 (4) konk. ř., že zákonné zástavní právo pronájemce (propachtovatele) na vnesené svršky nemůže býti uplatněno pro nájemné za delší dobu než za poslední rok před prohlášením konkursu, poznamenává H o r a, že tímto předpisem nebylo rozšířeno zákonné zástavní právo pronajimatele na Slovensku, které se vztahuje na nájemné starší než půl roku, jak plyne jasně z doslovu zákona. Naproti tomu V o s k a i K a r m á n sdílí názor důvodové zprávy, že tímto ustanovením byly předpisy obou právních oblastí sjednoceny. Všichni tři spisovatelé se shodují v tom, že »právní jednání« v § 1 a také v následujících odp. ř. dlužno vykládati šíře jako právní úkony vůbec.

Z těchto několika ukázek lze seznati přednosti jednotlivých komentářů proti druhým. Různé stanovisko autorů v některých otázkách, stejně jako jejich souhlasný výklad jiných otázek, jest právě výhodou, plynoucí pro jejich řešení z několika komentářů téhož zákona. Probráním různých názorů se úsudek tříbí a přispívá k objektivně správnému rozhodnutí, jež jest v zájmu práva a spravedlnosti a společnou metou, ke které všichni spějeme. Na cestě k ní nám autoři svými pracemi vydatně přispěli. Československé právnictvo přijme zajisté s povděkem toto obohacení naší odborné literatury.

Dr. K. Gerlich.